

УДК 355.422(477)
Д26

Упорядник
О. В. Красовицький

Хроніку подій підготували
доктор наук з державного управління, професор Є. О. Романенко,
доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України
В. С. Курило
доктор історичних наук, професор В. М. Воронін,
кандидат політичних наук, доцент А. М. Шаповалова

Художник-оформлювач
О. А. Гугалова-Мешкова

Фото на обкладинці і тексти промов:
<https://www.president.gov.ua>

- © Офіс Президента України, 2022
- © О. В. Красовицький, передмова,
упорядкування, 2023
- © О. А. Гугалова-Мешкова,
художнє оформлення, 2023

ISBN 978-617-551-280-7

Передмова

Дев'ятий місяць гарячої фази вже майже дев'ятирічної війни став фактично переходом з третього етапу війни, який ознаменувався звільненням єдиного обласного центру, повністю захопленого ворогом в перші дні війни, до четвертого, коли Росія остаточно перейшла з війни на фронті, в якій вона не може здобути перемогу, до війни терористичної, проти мирного населення, проти інфраструктурних об'єктів, щоб створити гуманітарну кризу, яка перевищує ту, що була створена загарбниками в перші дні війни.

Але спочатку — про звільнення Правобережжя Дніпра. Починаючи з початку серпня, українське суспільство очікувало активних дій ЗСУ зі звільнення саме півдня України. Перші перемоги під Давидовим Бродом, повернення контролю над більшою частиною Миколаївщини давали надію на те, що скоро Херсон стане українським. Боїв на цьому напрямку очікував і ворог, зібравши на Правому березі Дніпра залишки власних найкращих сил — чотири з чотирьох дивізій та три з чотирьох бригад ВДВ, морську піхоту, спецпризначенців Росгвардії та інших. Але у вересні наступ почався на Харківщині. Фантастична за задумом операція закінчилася майже повним звільненням території Харківської області. Що стосується Херсонщини,

ЗСУ методично знищували склади зі зброєю, казарми з військовими, шляхи постачання палива та продовольства для російської армії в регіоні. Коли під остаточною потребою стало існування Антонівського моста та переходу через плотину Каховської ГЕС, ворог прийняв рішення про евакуацію військових з правого берега Дніпра. Вивід військ росіян проходив під постійним українським вогневим контролем. Це означає страшні жертви та деморалізацію професійних військових й історичний стан мобілізованих. Тепер, коли Правий берег повністю звільнено, ворог залишає в наближених до узбережжя районах Лівобережжя обмежений контингент, а більшу частину військових виводить за зону ураження польовою артилерією, на 20 км від берега. Головне, що «Хаймарси» отримали тепер нову, ще не вичерпану клієнтуру — Скадовськ, Залізний порт, інші міста та села півдня Херсонщини, в яких окупанти створюють нові військові бази. Серед цих клієнтів — і інфраструктура Кримського каналу, особливої гордості Путіна по забезпеченню Крима питною водою. Подивимось, коли відбудеться прикриття цього постачання українською артилерією.

Кінбурнська коса — це остання частина Миколаївщини, яка ще не звільнена від ворога і яка заважає використанню Миколаївського порту для участі в експорті продовольства з України для підтримки цим продовольством країн Азії та Африки. Впевнений, її звільнення може відбутися вже цього року.

Ми отримали звільнені території в жахливому стані. Більша частина доріг та інфраструктури замінована. Музеї пограбовані так, що ця «спецоперація» стала

найбільшим музейним крадівництвом у світі з часів Другої світової війни.

Шкільні та публічні бібліотеки залишилися без українських книжок та засобів навчання. Значна частина мешканців області покинула домівки, частина на територію України, частина — на окуповані ворогом території. На жаль, вивезено багато дітей. Звільнення окупованих територій — це початок великої роботи з приведення цих територій до стану, коли можливе нормальне існування на них наших громадян. І головною проблемою залишаються обстріли з боку агресорів. Тому саме повне очищення нашої території від ворога і є головним завданням ЗСУ на цю зиму. Не може бути ніякого тимчасового перемир'я з ворогом. Йдеться про повне звільнення територій, включно з Кримом і Донбасом.

Коли Путін планував свій триумф над Україною у лютому, його близький друг Ковальчук максимально підштовхував його, малюючи картини домінування над сонною Європою. Його ідеолог Дугін створив цілу систему пояснень визначної ролі Росії і конкретно Путіна в історії людства. Населення аплодувало і спокійно сприймало деякі обмеження в пропозиції товарів з Європи, які очікувалися в перші дні вторгнення. Всім було зрозуміло, що ця війна — ненадовго і слабкий Захід сприйме нову реальність як щось, що вже відбулося і стало фактом історії.

Коли Путін відкликав війська з Півночі України перед неминучою їхньою жорстокою поразкою, у нього було більш-менш зрозуміле пояснення для фан-клубу: мета «спецоперації» — Донбас, а під Києвом хлопці

трохи погуляли, щоб познущатися над «хохлами», ось тепер займуться справжніми бойовими розвідками. І так і йшло, після фантастично великої кількості використаних російською артилерією снарядів, були повністю знищені два великих українських міста Северодонецьк та Лисичанськ, захоплено майже всю Луганську область. На цьому закінчилося російське домінування у війні. Українці, опанувавши складну сучасну зброю, яку нам надано союзниками, продемонстрували не тільки вміння нею користуватися, а й фантастичну любов до Батьківщини, колосальну перевагу над ворогом в мотивації, у військових вміннях, у бажанні максимально швидко закінчити війну. Водночас після того, як значна частина кадрового потенціалу російської армії була знищена, ми побачили результати «часткової мобілізації» в стані ворога. Ненавчені, невмотивовані, неекіпіровані люди, яких їхня держава кинула на знищення, не можуть нічого зробити проти ЗСУ. Кількість цього людського матеріалу третього ґатунку може тільки відкласти момент військової поразки Путіна. Та частина росіян, яка це розуміє, намагається пошвидше прибратися з території Росії. Інша — максимально ховається від чергової хвилі мобілізації. Єдиною все ще діючою частиною російських військ є ракетні підрозділи, які ховаються на безпечній відстані від українських кордонів. Саме термінове постачання ППО та ПРО від наших союзників — головне питання перемоги в цій війні для України сьогодні.

Олександр Красовицький

25 жовтня 2022 року

Хроніка подій

- ▶ Протягом минулої доби росіяни обстрілювали Донеччину, Дніпропетровщину, Сумщину, Миколаївщину та Харківщину; на Херсонщині мінували шляхи та переправи на шляху до відступу.
- ▶ За останню добу РФ втратила у війні проти України близько 480 військовослужбовців, повідомив Генеральний штаб ЗСУ.
- ▶ Командувач Сухопутних військ ЗСУ генерал Олександр Сирський заявив, що війна з Росією є війною за виживання українського народу. *«Звичайно, я вважаю, що ми перемагаємо, тому що, перш за все, ми виграємо психологічну битву... У нас є успіхи на полі бою, але війна — це важко. Війн такого масштабу не було ні в Європі, ні будь-де ще у світі з часів Другої світової війни. І ми розуміємо, що ця війна — за виживання нашого народу і нашої держави, і тому в нас немає іншого виходу, окрім як перемогти».*
- ▶ Українські євреї звернулися до президента, уряду, Кнесету та громадянського суспільства Ізраїлю з закликом допомогти боротися з іранськими

безпілотниками. *«Друзі, ще не пізно приєднатися до союзу демократичних і вільних країн. Україна потребує вашої допомоги. Щодня на наші міста обрушуються десятки безпілотників іранського походження. Ізраїль безумовно має технології ефективної боротьби з подібною загрозою. Допоможіть Україні зменшити кількість невинних жертв нелюдської агресії. Займіть своє місце на світлій і справедливій стороні історії».* У зверненні нагадується, що надання Україні сучасного озброєння — основний фактор, що допомагає наблизити довгоочікуваний мир.

- ▶ Червоний Хрест України закликає партнерів з міжнародного Руху ЧХ запровадити «жорсткі заходи» щодо російського Червоного Хреста, після того, як стало відомо, що він збирає гроші для сімей мобілізованих, які воюють проти України.
- ▶ ЗСУ на Півдні знищили ворожий зенітно-ракетний комплекс «Оса».
- ▶ У селі Світлодолинське Мелітопольського району вночі пролунало сім вибухів, а вранці в тимчасово окупованому Мелітополі пролунав потужний вибух біля будівлі, що займає ФСБ.
- ▶ Міністерство цифрової трансформації закупить 11 комплексів безпілотників PUMA-LE для ЗСУ в рамках ініціативи «Армія дронів».
- ▶ США розглядають можливість відправлення старого обладнання протиповітряної оборони HAWK

в Україну, щоб допомогти їй захиститися від атак російських безпілотників і крилатих ракет.

- ▶ СБУ затримала в Миколаєві двох агентів російських спецслужб, які займалися прихованою підготовкою замовних сюжетів для кремлівських пропагандистських ресурсів та передавали ворогу дані про місця дислокації ЗСУ.
- ▶ У закарпатському замку «Паланок» у місті Мукачево замість угорського символу — містичного птаха турул — встановили Тризуб, що є малим державним Гербом України.
- ▶ Російські окупанти запустили по Україні з території Білорусі дрони-камікадзе.
- ▶ Російська ПВК «Вагнер» для війни в Україні почала масово набирати в'язнів, які страждають на тяжкі інфекційні захворювання, зокрема, ВІЛ та гепатит С; явище вже набуло масового характеру. Для «маркування» інфікованих бойовиків, командування «вагнерівців» змушує їх вдягати на руку червоні браслети у разі наявності ВІЛ, та білі — у разі гепатиту. За даними розвідки, серед бойовиків зростає обурення такою ситуацією. Відомо, що російські медики системно відмовляються надавати допомогу пораненим з гепатитом або ВІЛ.
- ▶ В Україну повернули тіла ще 25 полеглих захисників.
- ▶ У Херсонській області росіяни закликають місцевих вступати до лав «тероборони», але в Херсоні

- охочих ризикувати собою заради загарбників немає.
- ▶ Так звана «влада» окупованого Херсона скаржить-ся, що в багатьох місцях не приймають російські рублі, зокрема під час продажу харчових продуктів.
 - ▶ Пораненого окупантами пса Джека, якого знайшли у звільненому ЗСУ місті Куп'янську, взяла до себе родина всесвітньо відомого італійського тенора Андреа Бочеллі.
 - ▶ Російські загарбники обстріляли у Херсонській області автомобіль з мешканцями Олешок, у результаті чого двоє дорослих загинули, а дитина отримала поранення.
 - ▶ Місто Оріхів Запорізької області через постійні обстріли російської армії зруйноване на 70 %, повідомила заступниця міського голови Світлана Мандрич.
 - ▶ Російські загарбники обстріляли з міномета прикордоння Сумської області — за пів години було зафіксовано 10 «приходів».
 - ▶ Секретар РНБО Олексій Данілов порадив ставленику Кремля Рамзану Кадірову забиратися з України та відстоювати незалежність рідної землі, поки агресор не зацікавився і її знищенням. *«Поки не пізно, йдіть з України й воюйте за незалежність Ічкерії — це краща гарантія, щоб Росія вдруге не*

стерла з землі місто Джохар (Грозний). Якщо не знищити РФ, вони повернуться, аби знову вбивати чеченських жінок і дітей. Ви ж не забули...»

- ▶ Бійці СБУ знищили російську БМП-3 і дві позиції окупантів.
- ▶ Міністерка з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Ірина Верещук закликала українців, які з початку повномасштабної війни виїхали за кордон, за можливості не повертатись до України на зиму.
- ▶ Президент Німеччини Франк-Вальтер Штайнмаєр, перебуваючи з офіційним візитом в Україні, під час поїздки в Корюківку на Чернігівщині був змушений перебувати в бомбосховищі через повітряну тривогу.
- ▶ СБУ повідомила про підозру міністру транспорту РФ Віталію Савельєву, через якого в тимчасово окупований Крим перекинули майже 300 одиниць ворожої бронетехніки.
- ▶ 25 жовтня почалась історія зенітного ракетного полку повітряного командування «Схід», що сформований на Полтавщині. Рішення про формування нової бойової одиниці прийнято, виходячи з ефективності вирішення бойових задач з прикриття угруповань військ, об'єктів критичної інфраструктури, адміністративно-промислових центрів та інших важливих державних об'єктів східного регіону України.

- ▶ Поліціанти Донеччини врятували з Бахмута 8-річного хлопчика, батьків якого вбив російський снаряд. Тато й мама, яка була на 7-му місяці вагітності, загинули на вулиці під час артилерійського удару. 8-річний Богдан залишився сам у районі, куди практично неможливо дістатися через постійні обстріли, але правоохоронці вивезли його в безпечне місце.
- ▶ Українські захисники в Херсонській області знищили 13 цілей загарбників, зокрема, два склади з боєкомплектom, танк, МТ-ЛБ та 6 одиниць військової автомобільної техніки.
- ▶ Президент України Володимир Зеленський вважає, що справжній мир, який закінчить війну Росії проти України, можливий лише після повернення окупованого Криму.
- ▶ Внаслідок удару по окупантах у населеному пункті Каїри Херсонської області знищено 30 окупантів, а під завалами залишилися понад сто.
- ▶ Протягом 25 жовтня українські захисники уразили 20 районів зосередження живої сили, озброєння і військової техніки окупантів.
- ▶ Мер Києва Віталій Кличко показав президенту Німеччини Франку-Вальтеру Штайнмаєру наслідки недавніх ударів РФ по українській столиці, серед об'єктів — зруйнований житловий будинок. «Це історичний центр. Тут немає військових», — пояснив Кличко президенту Німеччини.

- ▶ Президент Німеччини Франк-Вальтер Штайнмаєр оголосив про передання Україні двох додаткових РСЗВ MARS і 4 гаубиць Panzerhaubitze 2000.
- ▶ У Дніпрі через падіння уламків російської ракети загинули двоє мирних жителів, у тому числі вагітна жінка.
- ▶ Повітряне командування «Південь» на Херсонщині знищило два іранських дрони-камікадзе Shahed-136. Ще один ворожий дрон збили на Дніпропетровщині.